

Världsekonomi och hållbar utveckling:

verkliga dilemman och mentala
fängelser

En utgångspunkt: befolkningsökningen

- **9 miljarder 2050**
- **75% mindre än tio mil från havskust**
- **Havsytans ökning: en halv meter?**

Två dilemman:

- **livsmedelsförsörjningen**
- **energisystemen**

Det första dilemmat:

- **jordbrukets och livsmedelsförsörjningens plats i vårt kretslopp**

Det första dilemmat:

- **jordbrukets och livsmedelsförsörjningens plats i vårt kretslopp**
- "Frihandeln" måste ersättas av en miljömässigt styrd protektionism.

Det andra dilemmat

- energiförsörjningen

Det andra dilemmat: energiförsörjningen

- Vi har idag energisystem som i hög grad bygger på olja, kol och kärnkraft. Vi vet att det är ohållbart.
- Byta energisystem radikalt: på ett helt annat sätt utgå från förnyelsebara energikällor – och inte minst – hushålla med den energi vi använder.

Det andra dilemmat: energiförsörjningen

- Också transportsystemen måste i grunden förändras:
- bilens och lastbilens dominans måste brytas, kollektiva transporter måste dominera i städerna,
- spår- och vattenbundna transporter måste svara för huvuddelen av långväga transporter.

Två nödvändiga omläggningar

- kommer att möta mäktiga motståndare
- kräver kraftfulla och långsiktiga insatser av offentliga investeringar

Mentala fångelser att bryta sig ut ur

”Globaliseringer”

Dagens värld i några siffror:

- En femtedel av jordens befolkning lägger beslag på fyra femtedelar av jordens resurser. De andra fyra femtedelarna får dela på resten
- 1% av jordens befolkning äger hälften av alla tillgångar i världen
- 30% av världens finansiella tillgångar är undanstoppade i ”skatteparadis”
- 99% av alla internationella transaktioner har ingen direkt koppling till varuhandel. Det intecknade värdet på dagens handel i finansiella derivat är tio gånger så stort som världens årliga verksamhet, mätt som BNP.

Svenska mentala fångelser

Svenska mentala fångelser

- Vi lever groteskt under våra möjligheter
- en följd av såväl värderingsstyrd, nyliberal ideologi som
- odemokratiska spelregler i riksdagen

Svenska mentala fångelser

- Stabila priser – hur ser vi på det? Alla sägs vara överens om att det är dåligt med inflation, men varför är det dåliga med höjda löner men bra med höjda aktiekurser?
- Skuldsättning ses ofta som något omoraliskt. Satt i skuld är inte fri. Men vore det bra om staten var skuldfri? Varför ärs statens skulder ett problem men inte bankernas?
- Är pengarna slut? Varför är pengarna slut för skolbudgeten men inte för bankerna?
- Vem ska betala finanskriserna: de skyldiga eller de drabbade?
- Har vi råd med full sysselsättning?

Stabila priser är det bra?

Ska vi hata inflationen?

**Satt i skuld är inte fri – stämmer det?
Men vore det bra om staten var skuldfri?**

Är pengarna slut?

**Varför är pengarna slut för skolbudgeten
men inte för bankerna?**

**Vem ska betala nästa finanskris:
de skyldiga eller de drabbade?**

**Ett budgetsystem som garanterar
massarbetslöshet**

Men har vi råd?

Vad hände efter 2008

Vad hände efter 2008

- Regeringarna räddade banker och bilindustri från konkurser
- Massiva investeringsstimulanser i Kina
- QE och nollräntepolitik i Europa oc USA
- Penningtillskott av 25.000 miljarder USD (45% av global BNP)

Effekter?

- Mycket låg tillväxt
- Snabbt ökad statlig skuldsättning
- Snabbt ökad – spekulativ – privat skuldsättning
- Allt fler lån som inte betalar räntor eller amorteringar

Effekter?

- Börsfall
- Hugg sexa om konkurserna: vem får Svearte Petter?
- Huggsexa om valutor/handelskrig?